

Příloha č. 3 – Detekce a kvantifikace externí kontroly procesu analýzy vzorků odpadních vod metodou RT-qPCR s následujícím stanovením účinnosti celého procesu

Virus transmisivní gastroenteritidy prasat (TGEV) je společně se SARS-CoV-2 klasifikován do čeledi *Caliciviridae*. Tyto viry jsou řazeny mezi sférické, obalené viry, jejichž velikost se pohybuje okolo 120 nm. Genom kalicivirů je tvořen jedním řetězcem RNA s pozitivní polaritou. Velikost jejich genomu v rozmezí 27-32 kb z nich činí viry s nejdelším genomem, který je tvořen RNA. TGEV napadá především prasata domácí i divoká, u kterých způsobuje průjmy. V 80. letech se chovy začal šířit jeho mutantní kmen, který však nezpůsobuje závažné průjmy, ale lehčí onemocnění dýchacích cest. Promořením chovů došlo k jakési přirozené vakcinaci a v dnešní době se transmisivní gastroenteritida prasat považuje za ojedinělé onemocnění prasat s mírnějším průběhem. S ohledem na bezpečnost laboratorních postupů a dle předpokladu podobných strukturálních vlastností TGEV a SARS-CoV-2 byl tento virus zvolen jako externí kontrola celého procesu analýzy odpadních vod na přítomnost specifických oblastí genomu SARS-CoV-2. Detekční systém (RT-qPCR) byl s drobnými modifikacemi převzat z publikace Vemulapalli et al., 2009.

Složky reakce:

- Ribonuclease Inhibitor (RNase Inhibitor, 10 000U; New England BioLabs)
- PrimeScript Reverse Transcriptase (Moloney Murine Leukemia Virus; 200 U/μl; Takara)
- dNTP PCR Mix (solution 10 mM, Serva)
- Carrier RNA (1 μg/μl, Ambion)
- RNase-free voda (Ultra pure PCR H₂O, např. TopBio)
- LightCycler 480 Probes Master 2× (Roche)
- Uracil-DNA Glycosylase (UNG, 1 U/μl; Roche)
- Specifické oligonukleotidy (primery a sondy; Genery biotech, Eurofins)
- Pozitivní kontrola/kvantifikační standard (1×10⁶ až 1×10¹ kopií/μl) ve formě umělého RNA konstruktu (*in vitro* transkript specifické oblasti genomu TGEV)*
- Interní amplifikační kontrola ve formě umělého RNA konstruktu (*in vitro* transkript)*

Oligo	Sekvence
TGEV F	5'– TCTGCTGAAGGTGCTATTATATGC –3'
TGEV R	5'– CCACAATTTGCCTCTGAATTAGAAG –3'
TGEV P	5'–FAM – YAAGGGCTCACCACCTACTACCACCA –BHQ–3'
IAC F	5'– AGAGGACCGGGATATTCGAC –3'
IAC R	5'– AGGTAGTCCGAGGAAAACCTCTAAAC–3'
IAC P	5'–Cy5 – AGGCTCTTCTATGTTCTGACCTTGTTGGA – BHQ–3'

Příprava pracovních roztoků specifických oligonukleotidů

- Primery a sondy jsou dodávány v lyofilizovaném stavu. Podle návodu uvedeného výrobcem jsou na pracovišti rozpuštěny v PCR vodě tak, aby výsledná zásobní koncentrace byla 100 pmol/μl. K omezení možností kontaminací jsou tyto zásobní roztoky použity k přípravě tzv. pracovních roztoků, které slouží k jednodušší přípravě reakčních směsí.

Popis zkumavky	Složka	Zásobní roztok (μl)	Voda (μl)	Koncentrace (pmol/μl)
Primer TGEV R	TGEV R	50	450	10
Primer IAC R	IAC R	50	450	10
Sonda TGEV	TGEV P	50	450	10
Sonda IAC	IAC P	50	450	10
Primery TGEV	TGEV F	50	400	10
	TGEV R	50		10
Primery IAC	IAC F	50	400	10
	IAC R	50		10

Příprava reakčních směsí a provedení reverzní transkripce (přepisu RNA TGEV do cDNA)

- Na chlazeném stojánku připravit reakční směs I o následujícím složení

Složka	1x (μl)	Konečná koncentrace (20 μl rce)	100 rcí (μl)
dNTP mix (10 nmol/μl)	1,0	0,5 nmol/μl	100
TGEV R (10 pmol/μl)	0,2	0,1 pmol/μl	20
IAC R (10 pmol/μl)	0,2	0,1 pmol/μl	20
IAC RNA (1 fg/μl)	1,0	50 ag/μl	100
RNase-free voda	2,6		
Celkový objem	5		

- Reakční směs I promíchat
- Rozplnit po 5 μl do stripů či jiných vhodných zkumavek (v této fázi je možno zkumavky popsat a zamrazit na $-70^{\circ}\text{C} \pm 4^{\circ}\text{C}$ po dobu nejdéle 6 měsíců)
- Přidat 5 μl RNA
- Krátce stočit
- Inkubace při $65^{\circ}\text{C}/5$ min (cycler)
- Zkumavky ochladit na ledu (cca 5 min)
- Krátce stočit
- Přidat 10 μl reakční směsi II (konečný objem reakce 20 μl):

Složka	1 x (μl)	Konečná koncentrace	x reakcí (μl)
RNase-free voda	5		
Primescript reaction buffer	4,0		
PrimeScript enzyme (200 U/μl)	0,5	5 U/μl	
RNase Inhibitor (40 U/μl)	0,5	1 U/μl	
Konečný objem reakční směsi	10		

- Jemně promíchat
- Krátce stočit
- Protokol reakce (cycler): $50^{\circ}\text{C}/60$ min
 $75^{\circ}\text{C}/15$ min
 $10^{\circ}\text{C}/\text{forever}$
- Připravenou cDNA následně použít jako templát do qPCR, jinak možno skladovat při $-20^{\circ}\text{C} \pm 4^{\circ}\text{C}$.

Příprava reakční směsi a detekce genomu TGEV použitím qPCR

- Reakční směs lze připravit ve větším objemu dle následující tabulky, její poměrné vzorky lze uskladnit při $-20^{\circ}\text{C} \pm 4^{\circ}\text{C}$ po dobu nejdéle 6 měsíců a opakovaně rozmrazovat a zamrazovat, max. však 5×.

Složka	1 reakce (μl)	100 reakcí (μl)	Konečná koncentrace
LightCycler 480 Probes Master 2×	10	1000	1×
Primery TGEV (10 pmol/μl)	1	100	0,50 pmol/μl
Primery IAC (10 pmol/μl)	0,5	50	0,25 pmol/μl
Sonda TGEV P (10 pmol/μl)	0,2	20	0,10 pmol/μl
Sonda IAC (10 pmol/μl)	0,4	40	0,20 pmol/μl
UNG (1 U/μl)	0,2	20	0,01 U/μl
PCR voda	2,7	270	
Celkový objem	15		

Postup přípravy qPCR reakce

- Poměrný vzorek reakční směsi nechat samovolně rozpustit a promíchat
- Rozplnit 15 μl reakční směsi do 96-jamkové destičky či jiných, patřičných zkumavek
- Přidat 5 μl cDNA podle následujícího v pořadí: 1) analyzované vzorky (vždy analyzovat v duplikátu), 2) kvantifikační standard, 3) negativní kontrola izolace nukleových kyselin, 4) negativní kontrola RT, 5) negativní kontrola qPCR
- Přelepít 96-jamkové destičku speciální krycí fólií či zavřít patřičné zkumavky
- Odstředit při cca 2 000 g/2 min
- Vložit 96-jamkovou destičku/zkumavky do přístroje (např. LightCycler 480) a spustit program dle následujícího protokolu qPCR

Protokol qPCR (nastavení pro LightCycler 480, Roche)

Krok qPCR	Teplota/čas	Ramp Rate	Aquisition mode
Úvodní denaturace	95 °C/10 min	4,4 °C/s	
Denaturace	95 °C/10 s	4,4 °C/s	
Annealing	55 °C/30 s	2,2 °C/s	Single
Extenze	72 °C/10 s		
Chlazení	40 °C/10 s	2,2 °C/s	

Analysis mode: Quantification

Detection format: 3 Color Hydrolysis Probe

Hodnocení qPCR reakce a interpretace výsledků

Fluorescence TGEV (Kanál FAM)	Fluorescence IAC (Kanál Cy5)	Celkový výsledek
Pozitivní	Pozitivní	RNA TGEV pozitivní
Pozitivní	Negativní	RNA TGEV pozitivní
Negativní	Pozitivní	RNA TGEV negativní
Negativní	Negativní	Inhibice RT-qPCR

Pokud je vzorek inhibován, je nutné izolovanou RNA 5× a 10× naředit, případně zopakovat izolaci nukleových kyselin z uskladněného poměrného vzorku.

Vzorek je považován za pozitivní, pokud je pozitivní alespoň v jednom opakování.

TGEV - virus transmisivní gastroenteritidy prasat; IAC – interní amplifikační kontrola.

Kvantifikace TGEV (resp. genomových ekvivalentů) v analyzovaném vzorku a stanovení účinnosti procesu analýzy

Experimentálně bylo stanoveno nejvhodnější množství TGEV částic (5×10^6), kterým je uměle kontaminován každý vzorek. Kvantifikace RNA TGEV probíhá podle kalibrační křivky desetinasobných ředění koncentračního gradientu RNA TGEV (in vitro transkriptu specifické oblasti genomu TGEV) v prostředí programu příslušného k danému cycleru metodou absolutní kvantifikace (kanál FAM). V případě inhibice RT-qPCR a následujícího ředění RNA, je toto ředění nutno zohlednit při přepočtech. Určení množství TGEV (resp. genomových ekvivalentů) ve vyšetřovaných vzorcích se provádí podle následujícího vzorce:

$$\text{TGEV} = ((x / 5) \times y) \times 14,29$$

x - počet kopií cíle v reakci (stanoveno RT-qPCR)

y – množství, do kterého je eluována izolovaná nukleová kyselina (udáváno v μl), v popsané metodice je tato hodnota 100

Stanovení účinnosti celého (kompletního) postupu analýzy každého jednoho vzorku se provádí přepočtem podle následujícího vzorce:

$$\text{účinnost procesu (\%)} = (\text{stanovené množství TGEV ve vzorku} / 5 \times 10^6) \times 100$$

5×10^6 - množství TGEV, které bylo uměle dodáno ke každému jednomu vzorku

Tato účinnost je zohledněna při stanovení množství SARS-CoV-2 (resp. genomových ekvivalentů) v každém jednom vzorku.

Doporučené schéma rozmístění vzorků na 96 jamkové destičce

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	C6	vz.1	D.vz.1	vz.9	D.vz.9	vz.17	D.vz.17	vz.25	D.vz.25	vz.33	D.vz.33	NIC1
B	C5	vz.2	D.vz.2	vz.10	D.vz.10	vz.18	D.vz.18	vz.26	D.vz.26	vz.34	D.vz.34	NIC2-
C	C4	vz.3	D.vz.3	vz.11	D.vz.11	vz.19	D.vz.19	vz.27	D.vz.27	vz.35	D.vz.35	NIC3
D	C3	vz.4	D.vz.4	vz.12	D.vz.12	vz.20	D.vz.20	vz.28	D.vz.28	vz.36	D.vz.36	NIC4
E	C2	vz.5	D.vz.5	vz.13	D.vz.13	vz.21	D.vz.21	vz.29	D.vz.29	vz.37	D.vz.37	NIC5-
F	C1	vz.6	D.vz.6	vz.14	D.vz.14	vz.22	D.vz.22	vz.30	D.vz.30	vz.38	D.vz.38	
G		vz.7	D.vz.7	vz.15	D.vz.15	vz.23	D.vz.23	vz.31	D.vz.31	vz.39	D.vz.39	RT-
H		vz.8	D.vz.8	vz.16	D.vz.16	vz.24	D.vz.24	vz.32	D.vz.32	vz.40	D.vz.40	qPCR-

Vzorky označené C6 – C1 představují kvantifikační gradient v rozsahu $10^6 - 10^1$ kopií/μl (tzn. $5 \times 10^6 - 5 \times 10^1$ kopií DNA kvantifikačního gradientu na qPCR reakci). Vzorky označené jako vz.1 – 40 představují analyzované vzorky; označení D značí duplikát analyzovaného vzorku, lýže značí přidání připraveného roztoku TGEV přímo do RT reakce, NIC značí negativní kontrolu izolace nukleových kyselin, RT- negativní kontrolu reverzní transkripce a qPCR- negativní kontrolu qPCR.

Literatura

Vemulapalli, R.; Gulani, J.; Santrich, C. A real-time TaqMan RT-PCR assay with an internal amplification control for rapid detection of transmissible gastroenteritis virus in swine fecal samples. *J Virol Methods*. 2009, 162(1-2):231–235, doi:10.1016/j.jviromet.2009.08.016.

* Umělé konstrukty (in vitro transkripty) použitelné jako kvantifikační standard/pozitivní kontrola a interní amplifikační kontrola jsou na vyžádání k dispozici u Mgr. Petry Vašíčkové, Ph.D., Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v.v.i., Hudcova 70, Brno, 621 00, e-mail: petra.vasickova@vri.cz, tel.+420 777 786 756.